

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt ærernaadigst Privilegium.

Nr. I. Den 4 Januar 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schult.

Underfegnede ere Redaktører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Cancellie-Raadere og Udsædforer i det danske Cancellie.

Lovgivninger.

Under 27 Decbr. f. A. er igjennem det danske Cancellie udsærdiget en Forordning, hvorved den, for Uppig-
hed ved Bryllupper, givne Strafflov, i Plakaten af 9
August 1781 og Forordningen af 12 Marts 1783,
ophæves; hvorimod Land-Almuen formænes til anstæn-
dig Tarvelighed uden Evang. Dens væsentlige Indhold
er følgende: At, da Erfaring har lært, at det velgjøren-
de Blemærke, som har været tilstigtet, ved Plakaten for
Norge, af 9 August 1781, og Forordningen for begge
Riger, under 12 Marts 1783, ikke er blevet opnaaet
ved de Bud, der indeholdes i bemældte Lovgivninger, i
Henseende til at indskrænke Overdaadighed iblandt Land-
Almuerne, ved Bryllupper og andre Gilder; og, da Hs.

Ma.

Majestæt tillige, i at overveie denne Sag, har taget i Betragtning, at de omhandlede Anordninger ikke kunne overholdes paa anden Maade, end ved Huus-Søgninger, som ikke yndes: saa har Allerhøiøstsamme (hvormed det end er Kongen magtpaaliggende, at see skadelig Uppighed affkaffet) dog, af de foranførte Marsager, besluttet, herved at ophæve de Forbud, som indeholdes i 3die og 4de §§. i Plakaten af 9 August 1781, samt Forordningen af 12 Marts 1783. Derimod venter Hs. Majestæt, at enhver retskaffen og fornøstlig Mand iblandt Undersaatterne af Bondestanden vil, med gjensidig Hensivenhed, gaae hans landsfaderlige Ønske i Møde, og selv indsee, at anstændig Earvelighed, i Forening med Virksomhed og Flid, er et sikkert Middel til varig Velstand og fortjent Afgtelse. I øvrigt befales Embedsmændene, og især Præsterne (i hvis Hænder Læren om Religionen og Sædernes er betroet) at de, saa ofte nogen beqvem Leilighed frembryder sig, til at handle om denne Gjenstand, skulle søge at oplyse Almuen om, at den faderlige Formaning, som Kongen her har givet, istedet for den nu affkaffede Evangslov, sigter, ligesom ethvert af hans Bud, ene og alene til at fremme hans kjære Undersaatters eget Gavn.

Under 20 Decbr. f. A. er igjennem det danske Caricellie udfærdiget et Reglement, angaaende Veienes Ved-

Vedligeholdelse, i Danmark, om Vinteren, især naar stærk Sneer falder, eller Snefog indtræffer. Dets væsentlige Indhold er følgende: at det af General-Bei-Kommissionen er blevet Hs. Majestæt foredraget, at Erfaringen, i afvigte Vinter, har viist, at de, i Bei-Forordningen givne Forfrister, om Snekastninger, ikke alle vegne hensigtsmæssigen og betimeligen ere blevne anvendte; hvoraf Følgen har været, at det usædvanligen stærke Snefog, der indtraf i bemældte Vinter, saaledes fordærvede Beiene, at de Reisende vare, paa mange Steder, udsatte for Livsfare; saa at det har været fornødent, at anvende overordentlige Foranstaltninger og betydelige Omkostninger, for at gjøre det muligt at komme frem.

Med Hensyn til at afværge saadan Uleilighed i Fremtiden, og paa det at Færsele, den hele Vinter igjennem, med Sikkerhed skal kunne vedligeholdes og være ubehindret, saavel for Posterne, som de Reisende, har Hs. Majestæt besluttet, i Overeensstemmelse med General-Bei-Kommissionens desangaaende indkomne Forestilling og Forslag, at fastsatte følgende Forholdsregler.

A. Om Deeltagelse i Arbeidet og dets Inddeling.

- 1) Snekastningen henregnes ikke til det sædvanlige Bei-Arbeid, men er en Forpligtelse, der paaligger enhver Gaard- og Huus-Beboer, som grændser til Beiene, i den, ved denne Anordnings §. 2 og 5, bestemte

Fra.

Frastand, uden Forskjel af Jurisdiktion, og uden Hensyn til den Repartition, hvorefter Veien ellers er inddeelt, til bestandig Bedligholdelse.

2) Da dette Arbeid uopholdeligen bør gøres, saasnart Sneen falder, og samme desuden foresalder paa en Harets Tid, i hvilken de korte Dage, og Vanskeligheden i at komme frem igjennem Sneen, gjør det muligt for de langt fraliggende Beboere, at udføre det saa hastigen, som Nødvendigheden ufordrer; saa bør (saalange det i s. 5 omtalte Tilfælde ikke indtræffer) $\frac{1}{2}$ Miil i lige Linie fra Veien være den længste Frastand til Inddelingen.

3) Alle Gaard- og Huus-Beboere, der ikke boe længere end $\frac{1}{2}$ Miil fra Veien, henlægges, uden Undtagelse, til disse Veies Ryddeligholdelse, og uden Hensyn til, om Beboeren hører til samme Amt, hvori Veien ligger, eller til et andet Amt.

4) Imellem disse Beboere fordeles Veien til Reenholdelse; og for ethvert Stykke bestemmes den Embedsmand, Sognesoged, eller Oldermænd, der skal besørge Tilsigelsen, og føre Opsynet over det daglige Arbeid.

Inddelingen bør skee sognevise; og der skulle sættes Kjendemerker imellem Afdelingerne, hvilke bør være Sognesogderne nøie bekjendte, saa at disse kunne tilmaale enhver sit Stykke, og gjøre Forde-
ligerne

lungerne af Arbeidet forholdsmæssigt, efter som Sneen paa nogle Steder er mere eller mindre høi.

De Sogne, der ere mindre end 100 Tønder Hartkorn, eller af hvilke, formedelsk deres Beliggenhed, mindre end 100 Tønder Hartkorn kommer til at tage Andeel i Arbeidet paa Landeveiene, skulde sammenlægges med et af Nabo-Sognerne; og den af Sognesfogderne, af hvis Sogn det meste Hartkorn er henlagt til Veiens Ryddeliggjærelse, skal da forestaae Bestyrelsen af Arbeidet, for begge samlede Sogne.

Herredsfogderne og Birkedommerne skulde nøie paasee, at Fordelingen af Arbeidet gjøres saaledes af Sognesfogderne, at ingen derved forurettes.

5) Naar overordentlige Tilfælde indtræffe, der udfordre flere Arbeidere og hastig Hjælp, da skulde ogsaa de længere fraliggende, dog ikke over en Miils Frafstand, komme til Hjælp.

6) Arbeidets Inddeling skeer efter hele og halve Gaarde. Beboere, saavel af samlet som parcelleret Hovedgaards-Taxt, samt benificerede Gaardes og Huses Beboere, skulde tage Deel i Arbeidet, saaledes som det forholdsmæssigen, efter Amtmandens Forslag, bestemmes.

Alle arbejdsføre Huusmand og Gnderster skulde hver forrette 1 til 2 Dages Arbeid, naar Beboere af halve Gaarde forrette 2 til 4 Dages Arbeid.

S. Kjob.

I Kjøbstederne bør de Gader, igjennem hvilke Landeveien løber, uopholdeligen ryddeligholdes af hele Byen, enten ved leiede Folk, der betales af Kæmner-Kassen, eller efter Fordeling paa samtlige Byens Indvaanere.

Beboerne af de Landsbyer, igjennem hvilke Landeveien løber, bør forløds reenholde deres Byes Gade; Fortogene ved de, paa Landeveiene liggende, Kroer udenfor Landsbyerne, reparereres til Ryddeligholdelse, med Veien selv.

B. Om Arbeids-Maaden.

- 7) Hoved-Reglerne, ved dette Arbeid, ere, at Sneen opkastes lige indtil Bunden af Veien, saaledes, at tvende store Vogne eller Slæder kunne kjøre hinanden forbi; men naar et vedvarende Snefald gjør det umueligt at holde Veien reen, eller Binden sammenblæser store Banker af Sne, som, formedelst vedvarende Uveir, ikke kan ryddes gandske af Veien, saa bør Sneen bortskuffes til begge Sider paa foranførte Brede, og Sneveien bankes og planeres.

Denne Snevei bør dagligen eftersees, og, naar den faaer Slag og Huller, bør disse, enten efter Omgang i Sognet, eller ved leiede Folk, paa dets Bekostning strax opfyldes og stampes fast. Hvor det er gjørligt, bør aabnes en Bei for Slæderne ved Siden af Kjøreveien, og Kastningen der skee saaledes,

at

at man derved ikke forðærver Jæret for Glæder, paa den, jevnsides med Kjøreveien gaaende, Snevei.

- 8) Paa ethvert af de, ved Inddelingen, bestemte smaae Veistykker anskaffes og vedligeholdes, paa Amtets Bekostning, saa mange Sne-Plove, som behøves, til at planere Sneen paa Sneveien.

Naar disse skulle bruges, tilfiges de, til Veistykket henlagte, Gaardmænd, efter Omgang, at møde med de fornødne Heste.

Det øvrige Mandskab bør, efter Tilfigelse, indfinde sig, og medbringe Skuffer, Spader og Hækker.

- 9) Saasnart Sneen falder, bør den, enten samme Dag, eller Dagen derefter, kastes fra Veien; til den Ende bør den vedkommende Opsynsmand (for ethvert Veistykke (nemlig Sognesogden, for de, under hans Tilsyn lagte, Strækninger, samt Oldermændene i de Byer, igjennem hvilke Landeveien løber, og Magistraten eller Byfogden i Kjøbstederne) strax tilfige alle Vedkommende, at de, til bestemt Tid, indfinde sig paa det, dem tildeelte, Veistykke, med Heste og Riedskaber, for, at jevne Veien.

- 10) Paa de mindre Lande-Beie, hvor ikke Broer maatte være lagte over alle Vandløb, bør saadanne Vandløb opises, til en breed Bogns Brede, indtil de Reisende, naar Tisen bærer, kunne kjøre derover ved Siden af det opisede.

- 11) Sneen, i Bei-Grofterne, hvor disse af samme
- maat.

maatte være tilstoppe, bør opkastes, og tillige alle Hindringer i de, til eller fra Wei-Grosterne ledende, Band-Groster bortryddes, saavidt Bandet, formedelsi dem, naar Tøbrud inderækker, kunde standse ved Weien eller oversvømme den; hvilket Arbeid ogsaa forrettes af de Sogne, som Snee-Arbeidet paaligger. (Slutningen følger.)

Blandede Efterretninger.

Efterat Kongens Foged til Cancelliet havde indberettet, at den over Translater Peter Andreas Heiberg ved Kjøbenhavns Hof og Stadsret, den 24 Decbr. f. A. assagte, og i denne Tidendes sidste Nummer anførte Dom, var bleven bemærkede Heiberg forkyndt, og at den domte havde erklæret, at han ikke begjærte samme indskrævt for Høiesteret; Kongens Foged tillige havde anmeldt, at han, i Følge Dommen havde fundet sig befoiet til at belægge Heiberg med Arrest, men i Betragtning af Arrestantens, med Doktor-Attest beviske sygelige Forsætning tilladt ham, indtil videre, at forblive under Bevogtning i sit eget Huus, modtog Cancelliet fra General-Gissalen en Udskrift af Dommen, hvoraf erfarede, at Heiberg for de i Dommen recenserede Udsædelser i adskillige Skrifter, ved hvilke den mod ham anlagte Aktion var bleven foranlediget, er kjendt skyldig i Overtrædelse af Lovens 6 — 4 — 9 Art. 1ste Membrum, og derfor tilfunden at lide den Straf, som i Følge

Præ-

Præmisserne til Forordningen af 27 Sept. 1799, og denne Forordnings 2 §. nu maatte finde Sted for dette Deliktum.

Cancelliet, som efter Omstændighederne kunde antage, at Heiberg, hvem itkun Dommens Konklusion var bleven bekjendtgjort, havde acquiesceret ved Dommen, uden at vide dens Grunde, ansaae det passende igjennem Hof- og Stadsretten at kommunikere Tiltalte, at man fra Justitiens Side agtede at foranstalte Dommen appelleret til Stadsfæstelse, saafremt Tiltalte, der imidlertid maatte formodes at være bleven nærmere bekjendt med Grundene hvorpaa Dommen beroer, ikke selv udtrykkelig erklærede: at han ei kunde ansee en saadan Foranstaltning, som noget Beneficium for sig.

Hof- og Stadsretten har derpaa indsendt den af Heiberg givne Erklæring, saaledes lydende:

"Siden Cancelliet anseer at Sagens Appel er af Bigtighed alene for mig, og Justitien ikke videre har at forordre, saa erklærer jeg udtrykkelig, at jeg vil ansee det for en Forøgelse i den Straf, som Retten har tilkjendt mig, naar man opholder mig længere i Uvisshed om Sagens endelige Udfald ved Høiesteret, da jeg hverken onsker eller forlangter den allermindste Forandring i Dommen."

Sagen er derefter fra Cancelliet blevet forelagt Hs.

Ma.

Majestæt, som derpaa har behaget allernaadigst at resolve: at det ved Dommen maa forblive.

Den 3 Januar d. A. har det behaget Hs. Majestæt allernaadigst at bestemme: at begge Auktions-Direktor-Embederne i Kjøbenhavn for Estertiden skulde forenes, samt een Mand beskikkes til at forestaae Auktions-Væsenet sammesteds.

Under Gaars Dato er Statsminister Geheime-raad Grev Schimmelmänn beskikket til Patron for St. Petri tydske Kirke i Kjøbenhavn.

Ved et, i Følge meddeelt facultas testandi, under 15 April s. A., og senere Paategning af 8 August og 12 Novbr. s. A., oprettet Testamente, har afgangne Supercage P. Ruch af Kjøbenhavn bestemt, at hans hele efterladte Formue, som han formodede at ville beløbe sig til omtrent 120,000 Rdlr., og hvis aarlige Renter paa Livstid ere omtrent alle legerede til adskillige af den Afdødes Beslægtede, Venner og Huustyende, skal, paa ubetydelige Bestemmelser nær, som de i Testamentet nævne Personer efterhaanden døe, tilfalde St. Hospital til dets Forbedring, saaledes som dets Direktion finder det bedst tjenligst. Hvad der, efterat disse Legater ere

ere opfyldte, maatte blive tilovers af den efterladte Formue, tilhører ligeledes strax ovennævnte Hospital.

Efterretning om Kreditkassen for Huuseierne i Kjøbenhavn, fra 11 Marts til 11 Sept. 1799:

Indskud til Kassens Fond beløb den 11 Marts 1799,

see Collegial-Eidenden No. 17 s. A. 563,200 Rd.

Siden er indskudt 62,800 —

Er 626,000 Rd.

Hvorimod er indfriet Obligationer for . 1,300 —

Igjen 624,700 Rd.

Hvortil af Kassen er gjort Forskud af . 4,800 —

Tilsammen 629,500 Rd.

Udlaant beløb den 11 Marts 1799

568,685 R.

Deraf er siden tilbagebetalt 30,122½ R.

Igjen 538,562½ R.

Hvorimod er udlaant 89,937½ R.

Som med de efter

sidste Efterretnin-

ger for en Debi-

tor tilbageholdte,

men siden udbetalte 1,000 R.

Gjør ————— 90,937½ R.

Tilsammen ————— 629,500 R.

Rd.

Administrations-Omkostnings-Fondens Beholdning den

II Marts 1799 var . . . 2,730R. 27½ß.
Og Restancer . . . 2R. 55½ß.

Siden indkommet $\frac{1}{2}$ Procent af de udlåante 89 937½ Rdr. . . 449R. 66ß.

Og i Skilaf hver Rdr. Rente i II Juni Termin 1799 . . . 110R. 15½ß.

Tilsammen 3,292R. 68½ß.

Deraf udgivet til Administrations-Omkostning

fra II Decbr. 1798 til II

Juni 1799 . . . 162R. 48ß.

Restancer . . . 6R. 56½

Er ————— 169R. 8½ß.

Beholdning i Kasse 3,123R. 60ß.

Rente, som erlægges forud ved Udlaanene, var i Behold

den II Marts 1799 . . . 10,353R. 72½ß.

Siden er indkommet . . . 1,436R. 28ß.

Er 11,790R. 4½ß.

Deraf godtgjort Kvartprocent af tilbage

ge betalte Laan . . . 29R. 94ß.

Altsaa i Kasse 11,760R. 6½ß.

Rente, som til hver Termin erlægges forud for $\frac{1}{2}$ Aar,

i Behold den II Marts 1799 . . . 1,036R. 64½ß.

Restancer . . . 247R. 48ß.

Siden tilkommen Rente og Godtgjærelse

for Kvartprocentstat . . . 11,232R. 5½ß.

Tilsammen 12,516R. 22ß.

Der

Deraf udbetalt Rente af de til Kassens

Fond indskudte Kapitaler 11,211 R.

Og tilbagebetalt forud er

lagt Rente af Kapitaler,

som igjen ere Kassen til-

bagebetalte . . . 143 R. 38 $\frac{1}{2}$ S.

Til Restance . . . 635 R. 37 $\frac{1}{2}$ S.

Er ————— 11,989 R. 75 $\frac{1}{2}$ S.

Beholdning i Kasse 526 R. 42 $\frac{1}{2}$ S.

Efter foranstaaende Forklaring er altsaa i Kasse den 11

September 1799:

Af Administrations Omkostnings Fond 3,123 R. 60 S.

Af forud ved Udlaanene erlagt Rente 11,760 R. 6 $\frac{1}{2}$ S.

Af de til hver Termin $\frac{1}{2}$ forud betalte

Renter 526 R. 42 $\frac{1}{2}$ S.

Tilsammen 15,410 R. 13 S.

Som bestaaer i Forskud til Fonden, som foran er

mældt 4,800 R.

I Kjøbenhavns Brandkasse-Obligatio-

ner for 10,600 R.

Og kontant Beholdning 10 R. 13 S.

Udgjør ovenmældte 15,410 R. 13 S.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 3 Januar
 af Cancellie-Secretær C. Kierulf, formedelst Svaghed,
 i Naar

i Naade entlediget fra hans Embed som Auktions-Direktor i Kjøbenhavn, med Pension, og Høiesterets-Assessor J. P. Brown beskikket til ene Auktions-Direktor sammesteds; Told- og Konsumtions-Kassereren i Ebbeltoft, B. E. Albertus, konfirmeret til at være tillige Veier, Maaler og Brager sammesteds; Prem. Lieutenant C. Krogh beskikket til Beimester i Trondhjems Stift; Sognepræsten i Korsøer, J. E. Gutfeldt, til Slotspræst ved Fredensborg Slot og Sognepræst for Asminderød og Grønholt Sogne i Sjælland; Sognepræsten for Brædtrolleborg og Krarup Menigheder, Dr. Theol. og Provst E. E. Birch til Sognepræst i Assens og Anneret Kjerum i Fyen; Sognepræsten for Frederiks tyske Menighed paa Alheden, J. P. Købke, til Sognepræst for Egtved og Ødsted Menigheder i Ribe Stift; den residerende Kapellan til Simmested i Viborg Stift, H. St. Schouboe, til Sognepræst for Aadum Menighed i Ribe Stift; Personel-Kapellan og Katechet ved Trinitatis Menighed i Kjøbenhavn, J. H. Holst, til residerende Kapellan i Kallundborg; Kand. Theol. G. B. Hammer til residerende Kapellan for Simmested, Hvilsom og Hvam Menigheder i Viborg Stift; Personel-Kapellan for Lye Præstegjæld i Christiansands Stift, J. Zetliq, til Sognepræst for Vigedals Præstegjæld i samme Stift; Kand. Theol. A. Es-march konfirmeret til Personel-Kapellan for Cimmers-

balle

alle Menighed paa Vangeland; Personel-Kapellan for Borgens Præstegjæld G. S. Heiberg ligeledes til Personel-Kapellan for Nordalens Præstegjæld i Bergens Stift.

Under det tydske Cancellie: Den 27 Decbr. er hidtilværende Volontør ved Overtetten i Gottorf, G. E. F. Lobedanz, befuldmægtiget til Cancellie- og supernumerær Oberrets-Sekretær sammesteds: Kand. Theol. C. A. Valentiner, konfirmeret til Præst for Morsum Menighed paa Sylt.

Under Generalitetet: Den 27 Decbr. s. A. ere Sec. Lieutenanterne v. Hein, v. Blücher og Greve v. Ahlesfeldt-Laurvig af det schlesvigske Infanteri-Regiment benådede med Premier-Lieutenants Karakter; den ved det oldenborgske Infanteri-Regiment à la suite staaende Sec. Lieutenant J. v. Quakenbush ansat som Kornet à la suite ved Liv-Garden til Hest, dog kun med Anciennete fra samme Dato; den ved Kronprindsens Regiment staaende Prem. Lieutenant v. Bülow udtraadt af No. og ansat à la suite ved Regimentet. Ved Landkadet-Kompagniet afgaaer fra 1 Januar d. A. Kommandeer-Sergeanten Sec. Lieutenant v. Lütke med Premier-Lieutenants Afsked og Pension; samt følgende Korporaler og Kadetter, som ere udnævnte til virkelige Fændriffer ved efterfølgende Regimenter og Korps, nemlig: Korporalerne v. Hirschbach ved Prinds Frederiks Regiment, v. Castonier ved Kronprindsens Regiment og v. Hol.

Holstein ved den 1ste sjælandſke Batalion let Infanteri; Kadetterne v. Villienschold ved danſke Liv-Regiment, v. Wilster ved Prinds Frederiks Regiment, v. Kaltenborn ved det norſke Jægerkorps, v. Malling ved det ſjælandſke Infanteri-Regiment, v. Wegener ved det ſjælandſke Jæger-Korps, v. Funck ved Kongens Regiment, v. Hempel ved 2den ſjælandſke Batalion let Infanteri, v. Hein ved ſchlesvigſke Jæger-Korps og de Fine ved det førſte jydſke Infanteri-Regiment. Til de ved diſſes Afgang vacant-blevne Pladſer ved bemælte Kompagni ere udnævnte følgende: til Kommandeer: Sergeant Korporal W. N. de Geue, med Sec. Lieutenants Karakter og Anciennete fra 1 Jan. af; til Korporaler: Kadetterne v. Sommer, H. F. v. Holm, C. W. v. Holm og v. Gærling; til virkelige Kadetter: P. C. v. Ring, H. F. A. v. Sibbern, J. C. v. Klenau, C. C. v. Strambou, H. C. v. Lillienpalm, C. F. A. v. Aſter, C. L. Weyhe, W. F. v. Reichmann, P. F. W. v. Flug, og A. P. v. Rye.

Under Rentekammeret: Den 3 Januar d. A. er forrige Slotsforvalter og Gartner ved Søllerød Slot og Hauge, C. F. Kompffe, anſat ſom Gartner ved Frederiksborg Slotshauge i Stedet for den dertil beſtittede Gartner J. L. Holbøll, der er tilladt at maatte vedblive ſom Gartner ved den botaniſke Hauge i Kjøbenhavn.

Trykfeil.

No. 52. S. 832. L. 9 J. L. Velffs, læs: H. Velffs.
L 34 Raams, læs Ramus.